

Inspeksjonsrapport

Saksnummer: 2009/6156- 471 KRO

Informasjon om kontrollert avfallsprodusent

Navn og besøksadresse: Midt-gudbrandsdal Renovasjonsselskap (MGR), Frya Miljøstasjon	Virksomhetens org.nr.: 871040982
Navn og adresse virksomhet: MGR, Brannstasjonen, 2630 Ringebru	Virksomhetens telefon: 90502007
Kommune/kommunenr.: Sør-Fron / 0519	Virksomhetens e-post: goran@mgr.no

Til stede under kontrollen

Fra virksomheten: Gøran Løkken, Geir Ove Kolobekken og Morten Dahlen	Fra Fylkesmannen: Knut Roland
Kontrollomfang: <ul style="list-style-type: none">• avfallsforskriften kap. 9 og kap. 11• internkontrollforskriften	Inspeksjonsdato: 23. oktober 2009

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Følgende hovedtema ble kontrollert: Rutiner for basiskarakterisering og eventuell verifikasjon

Resultat av kontrollen

Ingen avvik

Kontrollen avdekket 4 avvik fra regelverket

Det er gitt 2 anmerkninger

Denne rapporten har status som foreløpig. Dersom Fylkesmannen ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen 2 uker etter at rapporten er mottatt, er rapporten å anse som endelig.

Fylkesmannen varsler med dette at det vil bli fattet vedtak om fastsetting av en gebyrsats på kr: 4 200,- for kontrollen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Merknader til varslet kan sendes Fylkesmannen innen 2 uker, jf. forvaltningsloven § 16. Informasjon om gebyr, se neste side.

Oppfølging etter kontrollen

Ingen tilbakemelding

Fylkesmannen pålegger virksomheten å gi en skriftlig tilbakemelding for å få bekreftet at avvik er rettet, og som redegjøre for gjennomførte tiltak når det gjelder avvik. Fylkesmannen ber også virksomheten redegjøre for sine vurderinger og eventuelle utbedringer knyttet til anmerkningene.

Frist for skriftlig tilbakemelding: 1. januar 2010

Pålegg om skriftlig tilbakemelding er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 49. Vedtaket kan påklages innen tre dager etter at pålegget er mottatt, jf. forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen. Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt den pålagte skriftlige tilbakemelding innen fristen kan det bli aktuelt å fatte vedtak om tvangsmulkt, jf. forurensningsloven § 73.

For informasjon om eventuelt vedtak om tvangsmulkt og definisjon av avvik og anmerkning se neste side.

Definisjoner og informasjon

Kontrollaksjon Deponi 2009-2010 har som mål å redusere ulovlig deponering av avfall på deponier ved å bidra til at:

- den driftsansvarlige ved deponiet gjennomfører en tilfredsstillende mottakskontroll
- avfallsprodusentens basiskarakterisering og verifikasjon av avfall er korrekt og tilstrekkelig

Informasjon om regelverk og hjelpemidler finner du på www.sft.no og www.regelhjelp.no

Basiskarakterisering og mottakskontroll

Den som har gitt opphav til avfallet (avfallsprodusent) har ansvaret for at dette basiskarakteriseres. Alt avfall skal basiskarakteriseres. Formålet med basiskarakteriseringen, verifikasjonen og mottakskontrollen er å bidra til at følgende er kjent før deponering:

- avfallets sammensetning, utlekkingspotensial, miljøvirkninger og øvrige egenskaper som har betydning for deponiet på kort og lang sikt.

Nærmere krav fremgår av avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II punkt 1.

Den driftsansvarlig ved deponiet avgjør om avfallet kan deponeres ved deponiet på bakgrunn av dokumentasjonen fra avfallsprodusenten og informasjon som den driftsansvarlige selv innhenter gjennom mottakskontroll av avfallet. Mottakskontrollen består i visuell besiktigelse av hvert lass samt stikkprøver av enkelte leveranser. Avfall som ikke oppfyller kriteriene for mottak ved deponiet skal avvises.

Regelverk

- *Lov om 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall* (forurensningsloven) § 7 første ledd / andre ledd og § 29
- *Forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall* (avfallsforskriften) kap. 9 Deponering av avfall, og kap. 11 Farlig avfall
- *Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter* (internkontrollforskriften) § 5

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen; f.eks. brudd på krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i tillatelse.

Anmerkning: et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Kontrollgebyr: Se kapittel 39 i forurensningsforskriften: *Gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven*. Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf. forurensningsforskriften § 39-6.

Informasjon om vedtak om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en rettidig tilbakemelding fra virksomheten, som godtgjør at avvikene er rettet, vil Fylkesmannen vurdere å ta i bruk tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fattes med hjemmel i forurensningsloven § 73. Tvangsmulkt kan fastsettes som en løpende mulkt (som løper inntil virksomheten har godtgjort at avvikene er rettet) eller som en engangsmulkt (som påløper dersom virksomheten ikke har gitt en tilbakemelding innen en nærmere angitt frist som godtgjør at avvikene er rettet). Før et ev. vedtak om tvangsmulkt fattes, vil virksomheten bli forhåndsvarslet og gitt anledning til å uttale seg, jf. forvaltningsloven § 16.

Farlig avfall

Det er ca. 60 000 tonn farlig avfall med ukjent skjebne i dag. Noe av dette havner sannsynligvis på deponier, bl.a. oljeholdig avfall, impregnert tre og PCB-holdig avfall. Resultater fra analyser tatt av sigevann fra deponier viser at det lekker miljøgifter som kommer fra farlig avfall.

Ved oppussing eller riving av bygg/anlegg må man forsikre seg om at avfall blir tatt forsvarlig hånd om se også avfallsforskriften kap. 15 om byggavfall, særlig § 15-5 om miljøkartlegging av farlig avfall.

Avvik

Det ble påvist følgende avvik under Fylkesmannens kontroll:

- Avvik: 1: Avfallsprodusenten har ikke sørget for at det er gjennomført en tilfredsstillende basiskarakterisering av avfallet som leveres til deponi**

Avvik fra: Avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Basiskarakterisering av avfallet er ikke foretatt (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.1)
- b) Basiskarakterisering av avfallet er mangelfull (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.1)
- c) Opplysninger om avfallsets sammensetning og utlekkingspotensial er ikke underbygget ved testing (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.2)
- d) Annet (angi hva):

Kommentarer:

- Avvik: 2: Avfallsprodusenten overholder ikke kravene til verifikasjon av avfall som produseres jevnlig og som leveres til deponi**

Avvik fra: Avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Verifikasjon av avfall som produseres jevnlig er mangelfull/ikke foretatt (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.3)**
- b) Annet (angi hva):

Kommentarer:

Virksomheten basiskarakteriserer avfallet som leveres til deponiet hos GLØR. Dette avfallet består av restavfall fra husholdninger og hytter. Dette betraktes som avfall som oppstår jevnlig og basiskarakteriserings skjema oppdateres en gang per år.

Minst hvert år skal basiskarakteriseringen fra slikt avfall verifiseres. Det betyr at avfallet skal gjennomgås og kontrolleres for å vise at avfallsets egenskaper er i samsvar med resultatene fra basiskarakteriseringen. Nedenfor følger utdrag fra avfallsforskriften § 9-11, vedlegg II, pkt. 1.3 om verifikasjon av avfall som oppstår jevnlig.

Det er kontrollørens oppfatning at virksomheten ikke har en tilstrekkelig grundig gjennomgang ved verifikasjon av dette avfallet. Det er blant annet krav om en rapport fra gjennomgangen (verifikasjonen). Dette avviket henger sammen med manglene på nedskrevne rutiner og prosedyrer for denne rutinen, omtalt under avvik 6 b.

- Verifikasjonen skal vise at avfallsets egenskaper er i samsvar med resultatene av basiskarakteriseringen.
- Verifikasjonen skal omfatte kontroll av utvalgte kritiske parametere som ble bestemt i basiskarakteriseringen, herunder testing av utlekkingspotensial.

(Gjelder ved krav om testing).

- Avfallsprodusent skal påse at metodene som brukes ved testingen, er de samme som ble brukt ved basiskarakteriseringen. (Gjelder ved krav om testing.)
- Avfall som er unntatt fra krav om testing ved basiskarakteriseringen, er også unntatt fra testing ved verifikasjon. Avfallet skal likevel undersøkes på annen måte for å verifisere at dette er i samsvar med opplysningene i basiskarakteriseringen.
- Verifikasjon skal foretas minst én gang per år eller hyppigere dersom det fremgår av basiskarakteriseringen.
- Avfallsprodusent skal oppbevare verifikasjonsrapporter og analysebevis minst frem til rapporten fra neste verifikasjon foreligger.
- Avfallsprodusent skal sørge for at det blir gitt opplysninger om siste gjennomførte verifikasjon ved levering av avfall til deponiet.

Avvik: 3: Avfallsprodusent overholder ikke kravene som gjelder prøvetaking og testing av avfall

Avvik fra: *Avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II*

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Prøvetaking og testing utføres ikke av uavhengig og kvalifisert personell (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- b) Prøvetakingsrutiner er ikke kvalitetssikret av uavhengig og kompetent institusjon (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- c) Testing av avfallet skjer ikke under et kvalitetssikringssystem som omfatter periodisk, uavhengig kontroll, f.eks. gjennom akkreditering eller system av liknende kvalitet (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- d) Prøvetaking og testing utføres ikke i tråd med gjeldende standarder (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- e) Prøvetakingsstrategi mangler (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)**
- f) Prøvetakingsstrategi sikrer ikke representative prøver (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- g) Annet (angi hva):

Kommentarer:

Virksomheten har aldri tatt prøver av avfall til deponi. For avfall som går til deponiet hos GLØR har det ikke vært krav om dette. Men MGR sender også inerte masser til deponiet til Nord-gudbrandsdal Renovasjonsselskap (NGR) på Otta. MGR fyller ikke ut basisdeklareringsskjema for dette avfallet (se anmerkning 1) – dette gjøres av NGR. Ansvar for avfallet, basiskarakterisering og eventuell vurdering om avfallet skal testes overtas da av NGR. Men som nevnt under anmerkning 1 vil trolig dette ansvaret falle tilbake på MGR. Det er også fullt mulig for MGR å sende avfallet sitt til andre deponier som krever at MGR selv fyller ut egne basiskarakteriseringsskjemaer, og underbygger dokumentasjonen gjennom prøvetaking dersom det er et behov for det.

Det er derfor nødvendig at MGR har en prøvetakingsstrategi som det stilles krav om i avfallsforskriften § 9-11 jf. vedlegg II pkt. 3:

Prøvetakingen skal være basert på en prøvetakingsstrategi hvor man tar hensyn til avfallets sammensetning og egenskaper, med utgangspunkt i gjeldende standard for prøvetaking av avfall. Prøvetakingsstrategien skal sikre at det tas representative prøver, og at omfanget av karakterisering og testing er dekkende for det aktuelle avfallet.

 Avvik: 4 Avfallsprodusent overholder ikke kravene til dokumentasjon

Avvik fra: Avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Avfallsprodusent oppbevarer ikke rapporten fra basiskarakteriseringen samt aktuelle analysebevis (§ 9-11, jf. vedlegg II punkt 1.2).
- b) Avfallsprodusent leverer ikke et sammendrag av basiskarakteriseringen til driftsansvarlig ved deponi der avfallet blir deponert (§ 9-11, jf. vedlegg II punkt 1.2).
- c) Avfallsprodusent oppbevarer ikke verifikasjonsrapporter og analysebevis frem til rapporten fra neste verifikasjon foreligger (§9-11, jf. vedlegg II punkt 1.3).
- d) Avfallsprodusent sørger ikke for at det blir gitt opplysninger om siste gjennomførte verifikasjon ved levering av avfall til deponiet (§ 9-11, jf. vedlegg II punkt 1.3).
- e) Annet

Kommentarer: **Avvik 5: Avfallsprodusent håndterer ikke avfall på en forskriftsmessig måte**

Grunnlag og hjemmel for avviket er avkrysset nedenfor

- a) Virksomheten håndterer ikke PCB-holdig avfall (puss, fuger, maling, isolerglassruter o.a) tilfredsstillende, jf. avfallsforskriften kap. 11 – 5
- b) Virksomheten foretar ulovlig deponering av PCB-holdige maling/puss/betong, jf. avfallsforskriften § 9-4
- c) Virksomheten håndterer ikke avfall med bromerte flammehemmere (BFH) tilfredsstillende, jf. avfallsforskriften kap 11 – 5**
- d) Annet (angi hva):

Kommentarer:

Virksomheten kjente ikke til at isolasjon fra bygg og anlegg, samt cellegummi fra rørisolasjon er å betrakte som farlig avfall – med mindre man har bekreftet at produktets innhold av bromerte flammehemmere (BFH) er under 0,25 vektprosent, eller at produktet ikke er blåst med miljøskadelige blåsemidler som KFK, HKFK eller HFK. Kontrollen hadde ikke dette som hovedfokus og avdekket heller ikke at slikt materiale har gått til ordinært deponi eller forbrenning. Men da virksomheten ikke hadde denne kunnskapen må det antas at virksomheten ikke håndterer avfall med BFH, og avfall blåst med miljøskadelige blåsemidler, tilfredsstillende.

Virksomheten fikk informasjonsarket ”Isolasjon som farlig avfall” utarbeidet av Statens forurensningstilsyn. Konklusjonen er:

- Ny og eldre isolasjon av XPS og EPS og cellegummi kan inneholde nivåer av BFH som gjør at avfallet skal behandles som farlig avfall. Kassert isolasjon skal behandles som farlig avfall med mindre det kan dokumenteres at innholdet av BFH er under 0,25 vektprosent. Avfallet skal deklarerer med EAL-kode *170603 og avfallsnummer 7155.
- Polyuretanskum (PUR-skum) og ekstrudert polystren (XPS) produsert fra ca 1960 til 2002 er blåst med ozonnedbrytende gasser som klorfluorkarboner (KFK) og hydroklorfluorkarboner (HKFK). Målinger viser at det er store mengder miljøskadelig gass igjen i XPS-plater og i kjøleromspaneler og ”sandwichpaneler” i næringsbygg, der PUR-skum ligger mellom to tette plater. Slik isolasjon fra rundt 1960 til 2002 er å regne for farlig avfall hvis ikke annet er dokumentert.

Miljøinformasjonsloven (lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet) pålegger bedrifter å gi miljøinformasjon om produkter og produksjonsforhold på forespørsel. Et produkts innhold av BFH vil være et eksempel på miljøinformasjon som omfattes av denne loven. Inntil en ny veileder foreligger som blant annet tar for seg ulike produkters innhold av BFH kan en veileder utarbeidet i 2003 brukes som informasjonskilde. Den kan lastes ned fra:
<http://www.sft.no/nyheter/dbafile11049.html>

Avvik 6: Andre

Virksomheten har ikke nedskrevne rutiner for basiskarakterisering og verifikasjon.

Avvik fra: *Internkontrollforskriften*

Kommentarer:

MGR har gode nedskrevne jobbprosedyrer for avfallshåndteringen. Men virksomheten mangler nedskrevne rutiner for basiskarakterisering og verifikasjon (se også avvik 2 a), jf. internkontrollforskriften § 5, 2. ledd pkt. 7.

Det kan bemerkes at utførelse av basiskarakterisering også bør inngå i to av de nåværende jobbprosedyrene – (nr. 15-2006) for inerte masser og (nr. 1-2006) for restavfall. For sistnevnte bør også verifikasjon inngå. Dette fordi basiskarakterisering bør være (se anmerkning 1) en del av alle forsendelser av inerte masser og basiskarakterisering/verifisering er en del/årlig del av forsendelser av restavfall til deponi.

Anmerkninger

Fylkesmannen gir følgende anmerkninger i forbindelse med kontrollen:

Anmerkning 1: MGR basiskarakteriserer ikke avfall som går til deponiet på Otta (NGR).

Kommentarer:

Virksomheten basiskarakteriserer ikke avfallet som går til deponiet hos NGR på Otta. Dette gjøres av NGR ved mottak, og på denne måten overtar NGR i praksis ansvaret for avfallet, deriblant kravet om basiskarakterisering og eventuell ytterligere dokumentasjon/testing. NGR bør kreve at dette gjøres av MGR, og trolig vil MGR snart selv måtte ta dokumentasjonsansvaret for sitt eget avfall.

Det er kontrollørs oppfatning at det vil være bedre om MGR selv basiskarakteriserer det avfallet som sendes til deponiet til NGR – og eventuelt andre deponier – og har ansvaret for eventuelt ytterligere påkrevd dokumentasjon/testing.

Anmerkning 2: Restavfall fra hytterenasjon i MGR sitt område har ikke utsortering av matavfall.

Kommentarer:

Det er mange hytter i MGR sitt område. Avfall fra disse kan i perioder utgjøre en stor del av restavfallet. Det sorteres ut papir og glass fra hytteavfallet, men per i dag er det ikke utsortering av matavfall. Hytteavfallet har en større andel ikke-utsortert avfall enn husholdningene, ettersom kildesorteringsmulighetene her er dårligere. Restavfallet fra hytterenasjonen går sammen med restavfallet fra husholdningene til deponiet på Lillehammer.

Deponieier (i dette tilfellet hos GLØR) bør ikke motta slikt avfall uten at det først er sortert. Dersom det ikke er praktisk mulig å sortere dette avfallet pga. tilgrising av matavfall bør slikt avfall sendes til forbrenning. MGR sender rest fra næringsavfall til forbrenning. Også restavfall fra hytterenasjon bør gå til forbrenning, da innholdet av matavfall er så høyt at deponiet i praksis ikke skal motta avfallet (til tross for midlertidig dispensasjon i forhold til forbudet om å deponere biologisk nedbrytbart avfall på GLØR).